

יום שלישי 26 ינואר 2016

לכבוד :

חה"כ מר אלי כהן יו"ר הוועדה להצעת חוק שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים

חה"כ ניסן סלומינסקי יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

עוה"ד דרור שטרם יו"ר הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים בישראל

עוה"ד יואל בריס יועמ"ש משרד האוצר

עוה"ד ורד קירו זילברמן יועמ"ש הוועדה

הוועדה לדיון בהצעת חוק שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים

הנדון : נייר עמדה

בימים אלו מתקיימות ישיבות בוועדה להגברת התחרותיות בשירותים הבנקאיים והפיננסיים הנפוצים בישראל, בוועדת חוקה חוק ומשפט בעניין תיקון מס' 3 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, **בוועדת הרפורמות בנושא הפיקוח על נותני שירותי מטבע** ובוועדת כלכלה בנושא חוק נתוני אשראי.

מטרת הוועדות היא להסדיר את הרגולציה על הגופים הפיננסיים הקיימים, וליצור תחרותיות למערכת הבנקאית על ידי עידוד הקמת גופים פיננסיים חדשים.

בראשית דברי אברך את העוסקים במלאכה :

מכובדי, יו"ר הוועדות : חה"כ אלי כהן, חה"כ ניסן סלומינסקי וחה"כ איתן כבל, עוה"ד יואל בריס ועוה"ד דרור שטרם.

בעוד כל הוועדות מדברות על מתן אשראי לעסקים בצורת הלוואות, אין התייחסות כלל וכלל לעובדה שעסקים קטנים ובינוניים צורכים לפחות מחצית מהתזרים כנגד ממסרים דחויים ("נכיון שיקים"), שירות שניתן לקבל במערכת החוץ בנקאית ללא צורך בהעמדת בטחונות.

1. הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים מבקשת להגדיר "אשראי - לרבות נכיון שטר".
אנו סבורים כי עסקת נכיון שיקים מסחריים הינה "עסקת מכר" בין קונה למוכר ורחוקה כמזרח ממערב מהלוואה (מצורפת מצגת מפורטת ומורחבת בנושא העומדת על ההבדלים המהותיים בין השניים).
הנסיון להגדיר נכיון שיק מסחרי לתאגידים ועוסקים כאילו הוא אשראי/הלוואה מוטעה ויחיל על שירות זה הגבלות בגובה הריבית והגבלות בגביית עמלות טיפול נלוות, דבר שנוגד כל הגיון מסחרי.
שינוי זה עשוי ליצור אי כדאיות מסחרית אצל גופים פיננסיים (מלתת שירות נכיון ללא בטחונות) ויחסום עסקים בינוניים וקטנים מלקבל שרות זה.

ברצוני לעמוד על ההיבטים בין נכיון שיק מסחרי לבין הלוואה הן מההיבט המסחרי כלכלי, והן מההיבט המשפטי.

ההיבט המסחרי, כלכלי

שירות נכיון שיקים אינו דומה להלוואות מגובות כנגד בטחונות כלל וכלל (ואינו דומה בהיקפיו הכספיים להלוואות ללא בטחונות הניתנות למשקי בית בהיקפים של כ- 50 עד 100 אלף ₪).

שירות נכיון שיקים ניתן גם לעוסקים ותאגידיים בעלי זירוג נמוך, לקוחות נטולי בטחונות, לקוחות מודרי אשראי במערכת הבנקאית, וגם ללקוחות שנדחו ע"י נש"מים אחרים עקב היותם לקוחות קטנים הדורשים התעסקות רבה שאינה כדאית ביחס להיקפי העסקה. השירות ניתן לכל הלקוחות ללא כל מחוייבות או התחייבות להיקף פעילות מסוים, ובניגוד לבנקים שכולאים את לקוחותיהם בתנאים כאלו ואחרים.

השירות ניתן לכל הלקוחות בהתאם לצרכים ולהיקפים הפיננסיים של העסק, ולא לפי איתנותו הפיננסית של מקבל השירות. כך שגם בעל עסק שהוגבל בעברו יכול לקבל מימון כנגד ממסרים דחויים (נכיון שיקים), ובצורה זו לקחת חלק ולהשתתף בפרויקטים בהיקפים הרבה יותר גדולים מהונו העצמי (השירות מצמצם פערים בין חלשים לחזקים). רוב העסקים הקטנים והבינוניים משתמשים בשירות נכיון שיקים במערכת החוץ בנקאית כמנוע צמיחה, וזאת לאחר שהמערכת הבנקאית דחתה אותם בטענות שונות ומשונות, לא ספקה להם מענה, ויצרה אצלם דיכוי. שירות נכיון שיקים במערכת החוץ בנקאית ללא צורך בבטחונות מצמצם פערים בין חלשים לחזקים ומעודד ייצור וצמיחה. השירות עונה על צורך כלכלי חברתי אמיתי וחשוב.

היקף האשראי בפעילות נכיון שיקים לעסקים במערכת החוץ בנקאית מוערך בלפחות 5 מיליארד שקלים (לפי דיווח חברות ציבוריות) ועוד מיליארדי שקלים נוספים מגופים פיננסיים פרטיים.

על מנת שעסקים ועוסקים יוכלו להמשיך ולצרוך שירותי נכיון שיקים מסחריים אני מציע את הדברים הבאים כדלקמן:

- א. יש ליצור הבחנה ברורה בין נכיון שיקים מסחריים להלוואה, כפי שכבר עשתה מערכת המשפט (יפורט בהמשך).
- ב. יש לראות באותם עוסקים שטרם התאגדו כתאגידיים ועדיין נשארו בגדר יחיד, כאילו הם תאגידיים לכל דבר ועניין, ואינם צריכים להיכנס תחת כנפי "החוק להסדרת הלוואות חוץ בנקאיות".
הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות באה להגן על נוטל הלוואות לכלכלת ביתו ולא באה להגן על נוטל הלוואות למטרות רווח מסחריות. בעל עסק שנוטל הלוואות למטרות רווח לוקח סיכון וסיכוי מרצונו ואיננו דומה לאדם שנטל הלוואה לצורך מחיה. לא הגיוני שעוסקים שמחזוריהם גדולים יותר מתאגידיים לא יחשבו כאילו הם תאגידיים. מיותר לציין שלעוסקים יש יועצים משפטיים יועצי מס, יועצים ארגוניים וכו'..
את ההבחנה האם עוסק דומה ליחיד או תאגידי יש לבצע לפי עסקת המקור (האם ההכנסה מעסק או ממסחרת?).
- ג. יש לאפשר לגבות ריביות שמגלמות את מרכיבי הסיכון, זמן הטיפול, והמשאבים הנדרשים לטיפול בעסקה מסוג זה ושונות אצל כל לקוח, כך שגם עסקים קטנים נטולי בטחונות ומודרי אשראי יוכלו להמשיך ולהשתמש בשירות נכיון שיקים כמנוע צמיחה.

ההיבט המשפטי

אבקש להפנותכם לעמדת בתי המשפט בנוגע להבחנה בין עסקת ניכיון שיק מסחרי לבין הלוואה:

בתא"מ 14823-03-13 א.ס. אילון יעוץ ושירותים פיננסים בע"מ נ' כהן

בפס"ד האמור דן כב' השופט עמית יריב בסוגיה, האם עסקת ניכיון של שיק מסחרי הינה הלוואה שחלות עליה הוראות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות?

בפסק הדין מסביר כבוד השופט עמית יריב שעסקת ניכיון אינה הלוואה אלא מהווה עסקת מכר ומצטט את דברי כב' השופט (כתוארו אז) א' גרוניס בפס"ד

דוד אביגדור ניהול בע"מ נ' שר האוצר:

"ניכיון שיקים הינו עסקת מכר בה הממכר הוא שיק (לרנר, בעמודים 370-369). משמעות הדבר היא, כי העוסק בניכיון שיקים רוכש שיק מאת בעליו. על פי רוב המכירה היא בתמורה לסכום הנקוב בשיק בניכוי סכום כלשהו. הסכום שנוכה משקף את עלות הפירעון המוקדם של השיק ואת הסיכון של אי גבייתו מהמושך. משבוצע הניכיון, שוב אין בעל השיק יכול לחזור בו ולדרוש את תמורתו מזה ממנו רכש את השיק. מאידך, אם חולל השיק אין לקונה, הוא העוסק בניכיון שיקים, תביעה חוזית אלא עילה שטרית בלבד. במידה וגבה הקונה את מלוא הסכום הנקוב ממושך השיק, יעמוד כל הסכום לזכותו. יוצא אפוא, כי כאשר העוסק בניכיון שיקים גובה את הסכום הנקוב בשיק הוא עושה זאת עבור עצמו ורשאי לעשות בכספים המתקבלים כרצונו".

כבוד השופט עמית יריב מרחיב וקובע בפסק הדין שגם במידה והתובע הגיש בקשת ביצוע נגד מוכר השיק ולא ויתר על הזכות לחזור למוכר, השיק עדיין לא נשלל אופייה של העסקה כעסקת מכר וזאת לשונו:

היותה של עסקה פלוניית עסקת מכר עדיין אינה שוללת את זכותו של הקונה לחזור אל המוכר, בין על דרך של ביטול עסקת המכר ובין על דרך תביעה לאכיפתה של העסקה ותנאיה (וראו לעניין זה סעיפים 11, 14, 15, 17 ו-28 לחוק המכר, תשכ"ח – 1968). על כן, ניתן לראות בחילול שיק שנמסר לניכיון משום פגם או אי-התאמה בממכר המאפשר לקונה חזרה אל המוכר, בוודאי כאשר הטענה היא לכישלון תמורה – שאז ניתן לטעון כי השיק היה פגום בהתאם לסעיף 11 (3) לחוק המכר. על כן, אינני סבור שניתן לומר שבעצם הגשת התביעה גם נגד "מוכר" השיק, קרי – מוסרו לניכיון – יש כדי לשלול את היותה של העסקה "עסקת ניכיון".

עוד קובע השופט עמית יריב בפסק הדין:

זויות נוספת המאפשרת בחינה של העסקה ככזו המאפשרת חזרה למוכר נעוצה בשילוב של דיני המכר עם דיני השטרות: גם אם עסקת ניכיון היא עסקת מכר, כמשמעה בחוק המכר, עדיין הנכס הנמכר הוא שטר – ועסקת המכר אינה שוללת את תכונותיו הייחודיות של השטר, ובין היתר את זכותו של האוחז בשטר להיפרע מכל שרשרת הנסבים/מסבים שלפניו (וראו לעניין זה סעיף 30 לפקודת השטרות). על כן, עסקת המכר אינה שוללת את הסיכון של "מוכר" השיק, כל עוד הוא מסב את השיק לידי הקונה, אלא רק מצמצמת אותו.

בפסק הדין השופט עמית יריב מחזק את קביעתו ומצטט את דבריה של השופטת ד' דורנר :

ברע"א 2413/02 לוקרנו חברה להשקעות בע"מ נ' קבוצת כנרת – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ פ"ד נח (2) 889 (2004):

"קביעת הגבלות שאינן מתאימות לתנאי השוק תווסת את הפעילות העסקית לאפיקים אחרים, ובהם אף השווקים ה"אפורים" או "השחורים", דבר שיש בו כדי לפגוע ביעילות הכלכלית ובשלטון החוק (השוו לדברי השופט ויתקון בע"א 58/68 בנק הפועל המזרחי נ' זורגר [4], בעמ' 672; א' פרוקצ'יה "זה חוזה? זה חפץ? זה חוק! תרומתה הקונסטרוקטיבית של הכלכלה לערפול מושגי-היסוד במשפט" [33], בעמ' 426). בהתאם, יש להתחקות אחר תכליתה

האמיתית של העיסקה, ולא להיתפס לכינוייה הטכניים בלבד, שאין להם

ולמטרותיו של חוק הריבית מאומה".

ומכאן ניתן להקיש לענייננו בנוגע להצעת החוק להגדיר "הלוואה לרבות נכיון שטר", שכן עסקת ניכיון איננה הלוואה ולא נכון יהיה ליצור הכללה של כל תחומי האשראי כאילו אחד הם. שהרי עסקת ניכיון שיק מסחרי שונה במהותה ובתכליתה מעסקת הלוואה כפי שפורט.

(מצגת מפורטת העומדת על ההבדלים בין עסקאות נכיון להלוואות תוצג בסוף נייר העמדה)

2. אבקש לשנות את שם החוק ובמקום להשתמש במילים **שרותים פיננסיים חוץ מוסדיים** ולהשתמש במונח "גופים ממוסדים למתן שרותים פיננסיים" בצורה זו ניתן יהיה ליצור תדמית של גופים ראויים וממוסדים, כאלו שנותנים שירותים מקבילים למערכת הבנקאית, ולא כאלו שהם "חוץ בנקאים" או "חוץ מוסדיים", מונחים שללא ספק יוצרים יתרון יחסי לטובת הבנקים/מוסדיים, וקיפוח ליתר הגופים הפיננסיים.
3. סעיף 110, החלת החוק - מכאן שתחילתו של החוק ב 1 בינואר 2017, ומכאן שיש להיערך 5 חודשים לפני, הדבר אומר שכבר עוד חצי שנה מהיום יש להיערך לקיום החוק באמצעות טפסים, תוכנות מחשב וכו'. יש לאפשר זמן ארוך יותר להיערכות, שאחרת אי עמידה בחוק עשויה להפוך עסקים רבים למפרי חוק.
4. יש להגדיר קריטריונים ברורים מהם **יושר ויושרה** ואין לאפשר חופש בניתוח ההגדרה.
5. סעיף 252 בנוגע לאיסור חלוקת דיבידנד - במידה והמפקח מצא פגמים שלא תוקנו. מדוע חלוקת דיבידנד זאת סנקציה? האם בבנקים שנמצאו בהם פגמים בניהול מתנים חלוקת דיבידנד כתנאי?
6. לעניין ההון העצמי הנדרש, אני סבור שיש לדרוש הון עצמי של 2 מיליון ₪ לפחות, כך שרק גופים חזקים ועמידים יקחו חלק בשוק הגופים הממוסדים למתן שירותים פיננסיים. יש לאפשר מינוף של הון עצמי ביחס למאזן כך שככל שההון קטן יותר המינוף יקטן וככל שההון גדל המינוף יגדל, וזאת על מנת להבטיח שגם בשעת משבר אותם גופים יגלו איתנות פיננסית וכוח מינוף.

2X	2-5 מ'
3X	6-10 מ'
4X	10-30 מ'
6X	30 מ' ומעלה

יחס מינוף מוצע (במיליוני ש"ח):

7. סעיף 68 (א) - מדוע הוצאות הבודק החיצוני יחולו על "נותן שירות המטבעי"? האם כך עושים במע"מ/מס הכנסה?

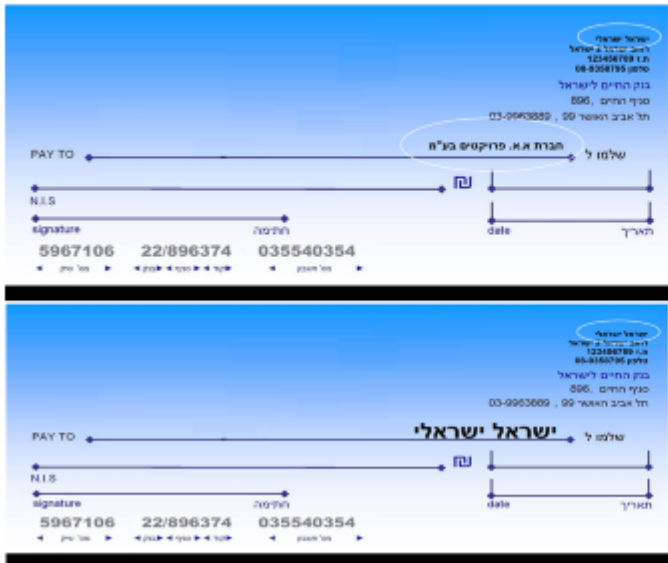
רח' ז'בוטינסקי 47, אשדוד | טל: 1700-552-552 | פקס: 08-8563398

חפשו אותנו בפייסבוק | www.opalbalance.co.il | E-mail: opal@opalbalance.com

להלן מצגת מורחבת העומדת על ההבדלים בין עסקת נכיון שיק מסחרי להלוואה:

מהו נכיון שיק?

- נכיון שיקים מסחריים**
  - שיק מסחרי הוא שיק שנמסר בין נותן שירות למקבל שירות (בין קונה למוכר), אשר אותו ניתן להסב ל"נותן שירותי מטבע" ובניכוי עמלה ניתן לקבל עבורו מזומן במידה והשיק דחוי, מכאן המונח נכיון.

- נכיון שיקים עצמאיים**
  - סוג של הלוואה ששילוקה ע"י מסירת שיקים עצמאיים של מבקש ההלוואה.

5

איתנות פיננסית של מקבל השירות

הלוואה

מקבל הלוואה משתף פעולה ומציג אסמכתאות אודות איתנותו הפיננסית, דוח בנק, דוח עושר אישי, דוח כספי ובמידה ואינו עמיד פיננסית ידחה

נכיון שיק מסחרי

- מקבלי השירות נטולי בטחונות והם אינם כתובת להיפרע מהם בזמן אמת.
- לקוחותינו הינם גם כאלה שהיו מוגבלים, פשטו רגל ובעלי הסטוריה לא טובה.

9

הלוואה

נותני הלוואות, הגופים המוסדיים, בנקים וחברות האשראי חשופים למאגרי מידע וזוכים לשיתוף פעולה ושקיפות מלאה מצד לקוחותיהם מקבלי ההלוואות, דבר המסייע ללמידת מצבם הפיננסי של לקוחותיהם

נכיון שיק מסחרי

מקבל השירות מוסר שקים מצד שלישי כך שלא ניתן לקבל מידע אודות כותב השיק (גם לאחר שיחוקק "חוק שירות נתוני אשראי")

10

הלוואה

בדיקה חד פעמית קצרה ופשוטה לעסקאות במח"מ ארוך

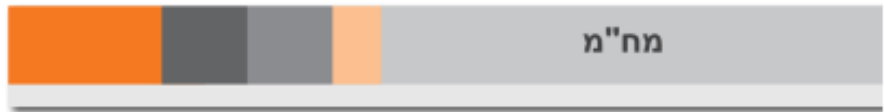

נכיון שיק מסחרי

- כל עסקת נכיון שונה מקודמתה ומצריכה בדיקה חדשה אודות כותב השיק.
- כל עסקה מצריכה השקעת זמן ומשאבים ללמידת העסקה הן מההיבט של קיום הוראות הצו והן מההיבט של בחינת איתנות פיננסית, דבר המצריך יציאה לשטח, בחינת מסמכים, דוחות כספיים, כרטסות הנהח"ש, הסכמים וכו'.
- עסקת נכיון לרוב מורכבת משיקים רבים ושונים מה שמצריך בדיקות רבות וזמן טיפול ארוך.

11

הלוואה

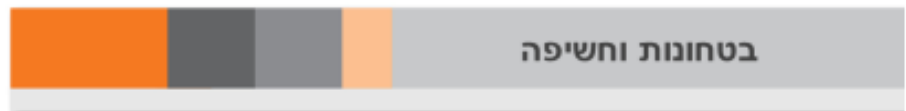
נכיון שיק מסחרי

עסקאות ארוכות מה שמבטיח את כיסוי הוצאות החיתום

- עסקאות נכיון עם מח"מ קצר (ממוצע חודשיים) מצריכות תהליך חיתום בכל פעם מחדש
- העמלה חייבת להיות כלכלית שהרי הושקעו משאבים בלמידת העסקה ובתהליך החיתום

12

הלוואה

נכיון שיק מסחרי

- ההלוואה ניתנת כנגד בטחונות וערבים של הלווה
- החשיפה בהתאם לביטחונות של מבקש ההלוואה
- בזמן משבר ניתן לחלט מתוך הבטחונות את כספי ההלוואה וההוצאות הנלוות שנגרמו כתוצאה מהליך משפטי

- בנכיון שיקים **מסחריים** קימת חשיפה לאי כיבוד השיק מסיבת אכ"מ, ביטול, זיוף, גניבה וכו'
- נהוג לשלם ללקוח 100% מגובה העסקה בניכוי עמלה
- בזמן חזרה או דחיית שיק או הליך משפטי אין ולא יהיה ממי לגבות הוצאות

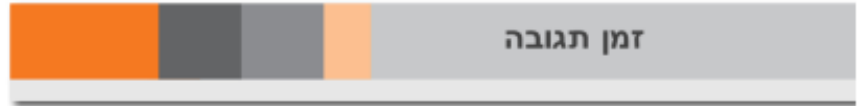

13

Opal Balance

כי זה הרבה יותר מאנן

הלוואה

נכיון שיק מסחרי

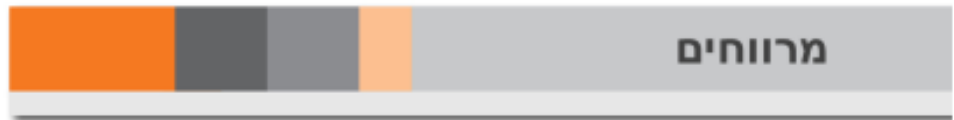
אין התחייבות לזמן תגובה

זמן התגובה חייב להיות קצר - עד מספר שעות ספורות

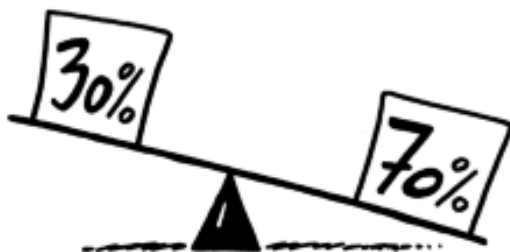
14

בנק

נש"מ

קבלת 70% מערך השיק

קבלת 100% מערך השיק

16

רח' ז'בוטינסקי 47, אשדוד | טל: 1700-552-552 | פקס: 08-8563398

E - mail: opal@opalbalance.com | www.opalbalance.co.il | חפשו אותנו בפייסבוק

ריבית אפקטיבית למגזר העסקים
הקטנים (מדגמי ולא מייצג)

ריבית + עמלות	קרן	
-	1,000,000	מסגרת נכונות בסך מיליון ש"ח
(66,000)		ריבית שנתית פריים+5%
-	(500,000)	העמדת פקדון נזיל בשיעור 50% כבטוחה
1000	-	ריבית זכות על הפקדון 0.1% לשנה
(10,000)	-	עמלת הקצאת מסגרת אשראי 1% לשנה
(2,500)	-	עמלת עריכת מסמכים
(5,000)	-	דמי ניהול חשבון ועמלות שוטפות
82,500	500,000	סיכום
16.5%		ריבית אפקטיבית שנתית
1.4%		ריבית אפקטיבית חודשית

15

לסיכום

אני מברך על ההחלטה בהקמת רגולטור לתחום האשראי החוץ בנקאי, אך מכאן עד ליצירת זהות מוחלטת כאילו עסקת נכיון הינה הלוואה יש בה יצירת עיוות הן מההיבט המסחרי כלכלי והן מההיבט המשפטי שכבר יצר הבחנה ברורה בין השניים. שירות נכיון שיקים הינו מוצר המאפשר לעסקים לקבל אשראי ללא צורך בבטחונות גם ללקוחות מודרי אשראי ובעלי היסטוריה לא טובה, גם לכאלו שהוגבלו בעברם, גם לכאלו שההון העצמי שלהם אינו תואם את אופי פעילותם.

אבקש לציין כי עסקים קטנים נטולי בטחונות, בעלי היסטוריה לא טובה מעולם לא זכו לקבל מענה מבנקים או ממוסדיים (קופות גמל, חברות ביטוח וכו') וכנראה שגם לא יזכו לקבל שירות.

ברגע שתוגבל הריבית לתקרה שאיננה מגלמת את ניהול הסיכונים בעסקה ללא בטחונות, ההגבלה תצמצם או אף תחסל את האופציות העומדות בפני עסקים קטנים ובינוניים לקבלת תזרים מזומנים להמשך מינוף עסקיהם.

לצערי, עסקים קטנים ובינוניים לא יהנו מהצפת אשראי ועידוד תחרותיות בבנק, אלא להיפך, אלו יאלצו לפנות לשוק האפור על מנת לקבל שירותים בריביות שאינן הגיוניות, דבר שיגרום לקריסתם וליצירת מעגל מובטלים נוסף. ולכן יש לאפשר לגבות ריבית מיידית והגיונית אשר מגלמת את ניהול הסיכונים אצל כל לקוח ולקוח כך שגם עסקים קטנים יוכלו לקבל שירותי נכיון.

הגבלת תקרת הריבית היא בגדר "אסון" לעצם קיומם של עסקים קטנים! ולא כפי שנראה על פניו כאילו ההגבלה בגובה הריבית באה לסייע להם.

השירות משמש להם כמנוע צמיחה ונותן להם מענה פיננסי לאחר שהמערכת הבנקאית יצרה "ייבוש" של אשראי באותו מגזר, יצרה דיכוי, ולא נתנה אשראי לאותם עסקים שבאמת זקוקים לו. פעילות נכיון השיקים במערכת חוץ בנקאית מרכזת כ-5 מיליארד ש"ח לטובת עסקים קטנים ובינונים.

השירות הוא צורך כלכלי חברתי אמיתי למשק הישראלי ככלל ולעסקים קטנים בפרט.

המערכת החוץ בנקאית זוכה לביקושים בשנים האחרונות בגלל צורך קיומי אמיתי של אשראי שאיננו קיים במשק מכיוון שהבנקים אינם מספקים אשראי אמיתי לעסקים שבאמת זקוקים לו.

יש לחזק את המערכת החוץ בנקאית תוך הקפדה על רגולציה נכונה ומידתית, שכן הנש"מים הינם גופים קטנים ורגולציה לא מידתית עשויה "לשפוך את התינוק עם המים". אני קורא למחוקקים לקבל החלטות הגיוניות ואחראיות בנושא גובה הריבית בעסקאות נכיון שיקים מסחריים, תוך למידה אמיתית מה הוא שירות נכיון שיקים מסחריים ללא בטחונות, מה הם המשאבים הדרושים לביצוע עסקאות נכיון (פרסמתי באתר ועדת חוקה חוק ומשפט מצגת מפורטת העומדת על ההבדלים בין עסקאות נכיון (להלוואות), ומי הם השחקנים **שיודעים, יכולים ומעוניינים** לטפל במגזר לקוחות אלה (לקוחות קטנים, נטולי בטחונות שדורשים זמן טיפול ארוך ומתיש). שאחרת שירות זה לא יינתן לעסקים קטנים ובינונים, מה שייצור וואקום אדיר באשראי וללא ספק יחזק את השווקים ה"אפורים" ו"השחורים".

אבקשם לזמן אותי לפגישת עבודה מקצועית ואמיתית כך אוכל להרחיב את היריעה ולהציג את ההבדל בין ניכיון שיק מסחרי להלוואה, ולהבין מה ערכו ותרומתו למשק.

לטיפולכם המקצועי אודה

בברכה,

דניאל מזרחי, מנכ"ל אופל בלאנס

העתקים: שרת המשפטים איילת שקד

עוה"ד רני נויבואר משרד המשפטים

מר איציק מלכה - משרד האוצר